Boekbespreking

Bomen voor nieuwe bossen door C. P. van Goor,
K. R. van Lynden en H. A. van der Melden

Gezamenlijke publlkatie van Stichting voor Bodem-kartering, Stichting Bosbouwp roefstation "De Dorsch-kamp" en Stichting Industrie-Hout te Wageningen. Uitgegeven door de Koninklijke Nederlandsche Heide Maatschappij te Arnhem. Tweede herz. dr. 1974.
Prijs ƒ22,50.

Het boek "Houtsoorten voor nieuwe bossen in Nederland" dat in september 1969 voor het eerst het licht zag, is in zijn soort zeker een "bestseller" geweest. Het heeft een ruime verspreiding gevonden in een brede kring van vaklieden en geïnteresseerden op bosbouwgebied, maar ook In aanverwante gebieden. Dit laatste is wel zeer belangrijk omdat het aanleggen van (bos)beplantingen nog wel geen gemeengoed is geworden, maar wel door vertegen-woordigers van allerlei disciplines wordt bediscus-sieerd en in plannen wordt betrokken. Hierbij is een handzaam boek over de mogelijkheden en moeilijk-heden van een aantal bosboomsoorten dan wel op zijn plaats. Al was het alleen maar om eindeloze discussies, te hoog gestemde verwachtingen of onderschatting van problemen én kosten te voor-komen.

Na vijf jaar dus de tweede druk. Op het eerste gezicht lijkt er niet veel veranderd te zijn. De titel werd wat gestroomlijnd, maar het boek gaat nog steeds gekleed in het strenge zwart dat de eerste druk begrijpelijke bijnamen bezorgde. De inhoud is op vele punten aangepast aan de tegenwoordige kennis en ontwikkelingen. Al zijn hierdoor inderdaad enkele belangrijke wijzigingen ontstaan in de tekst over de verschillende soorten en de soortenkeuze: tot opzienbarende veranderingen van het boek leidde dit niet. Enerzijds begrijpelijk: de bosbouwkundige waarheden van enkele jaren geJeden zijn nog onver-kort geldig; anderzijds is het jammer dat men de gelegenheid niet heeft gebruikt om een aantal zaken wat meer te verduidelijken en als het ware "op de ontwerper" te schrijven. Al aanvaard ik dat bijvoor-beeld de algemene opmerkingen bij de belangrijkste houtsoorten (hoofdstuk UIA) slechts zeer globaal kunnen zijn, toch mis ik hierbij een uitvoeriger behandeling van het beruchte probleem van de mengingen en van de moeilijke materie van vul- en randsoorten. De hier gedane uitspraken zijn juist, maar te summier gesteld en komen naar mijn ervaring in discussies met ontwerpers niet voldoende over. Ook was het naar mijn mening juister geweest om in deze paragraaf— en dan eveneens wat uitvoeriger — in te gaan op de ingewikkelde faserlngsproblematiek bij de bosaanleg, die nu alleen wordt aangeduid in hoofdstuk 11 (en helaas zonder verwijzing naar de in

de laatste jaren verschenen goede publikaties op dit gebied). Het zijn juist deze zaken die bijvoorbeeld landschapsbouwers zeer aanspreken, meer dan (overigens onmisbare) gegevens over kosten, on-kruidbestrijding e.d.
Over hoofdstuk II en IIIB niets dan goeds. De hierin verstrekte Informatie Is bondig en overzichtelijk en geeft goede beschouwingen over de bodemtypen in ons land en de eigenschappen en mogelijkheden van de verschillende boomsoorten. Al ware het wenselijk geweest om de op de allerlaatste uitklappagina van het boek opgenomen uitleg over de terminologie van de gronden meer naar voren in het boek te plaatsen, nl. voorin hoofdstuk II, bij het begin van de behande-ling van het bodemkundige deel. Nu krijgen vele lezers pas erg laat dit houvast.
Eén van de sterkste punten van het boek is nog steeds de genoemde uitklappagina met overzichtelijke informatie in "verkeerslichtenstijl" over de toepas-baarheid van boomsoorten bij eerste aanleg op verschillende bodemtypen. Een belangrijk en in de praktijk veel gebruikt onderdeel van dit boek, dat merkwaardig genoeg niet in de inhoud vermeld staat, evenmin als de toch ook belangrijke verklaring van de bodemkundige terminologie. De uitklappagina is de logische samenvatting van de daarvoor in hoofdstuk IV gegeven goed gerubriceerde informatie over de houtsoortenkeuze op de verschillende gronden en de te verwachten groeiprestaties. Een zeer belangrijk hoofdstuk dat in feite bij alle plannen voor en be-slissingen over nieuwe bosaanleg moet meespreken. De in het boek opgenomen foto's in zwart-wit en kleur zijn grotendeels dezelfde als bij de eerste druk en nog steeds zeer fraai. De kleurenafdrukken zijn, althans in het recensie-exemplaar, wat "gedekter" geworden en daardoor wat natuurlijker.
Tenslotte mag nog worden opgemerkt dat de verandering van de titel (van "houtsoorten" naar "bomen") niet heeft geleid tot een overeenkomstige aanpassing van de tekst in het boek: daar blijft men het begrip houtsoorten hanteren. Juist? Niet juist? Een oud twistpunt!
Ondanks de hierboven genoemde kritische kant-tekeningen kunnen we alleen maar verheugd zijn dat het boek weer verkrijgbaar is. Waar vanuit andere disciplines nogal eens gevoelsargumenten en esthetische motieven ter tafel worden gebracht — overigens met alle respect daarvoor — is het essen-tieel dat van bosbouwzijde een stuk concrete, zakelijke informatie over technische en financiële aspecten kan worden gegeven. Wie ook maar enigszins bij nieuwe bosaanleg is betrokken, moet
dit boek zeker hebben.
J. L. Guldemond